

තනියපටිපද සුතනං තෙවැනි ප්‍රතිපද සූත්‍රය

චතසොසා ඉමා භික්ඛවෙ පටිපද. කතමා චතසොසා?

දුකඛාපටිපද දුකඛාපටිපද, දුකඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා, සුඛාපටිපද දුකඛාපටිපද, සුඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා.

කතමා ච භික්ඛවෙ දුකඛාපටිපද දුකඛාපටිපද? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපසසී කායෙ චිතරති ආනාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤාදී සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤාදී සබ්බසංඛාරෙසු අනිච්චානුපසසී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනසස අජ්ඣතනං සුපට්ඨිතා හොති. සො ඉමානි පඤ්චෙසබ්බලානි උපනිස්සාය චිතරති: සද්ධාබලං හිරිබලං ඔතතප්පබලං චිරියබලං පඤ්ඤාබලං. තසසිමානි පඤ්චෙසබ්බලානි මුද්දනි පානුභවනති: සද්ධිඤ්ඤා චිරියඤ්ඤා සතිඤ්ඤා සමාධිඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා. සො ඉමෙසං පඤ්චනනං ඉඤ්ඤානං මුද්දනා දුකඛං ආනනතරියං පාපුණාති ආසවානං බයාය. අයං චූචචති භික්ඛවෙ දුකඛාපටිපද දුකඛාපටිපද.

මහණෙනි, මේ ප්‍රතිපද සතරෙකි. කචර සතරෙක යත්:

දුකඛාපටිපද දුකඛාපටිපද, දුකඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා, සුඛාපටිපද දුකඛාපටිපද, සුඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා යි.

මහණෙනි, දුකඛාපටිපද දුකඛාපටිපද කචර? මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ තමාගේ කරජකායෙහි අශුභානුදර්ශී වූයේ කචලිකාරානාරයෙහි පිළිකුලෑ යි යන සංඥා ඇත්තේ, මුළු ලොවිහි උකටලී සංඥා ඇත්තේ, සියලු සංස්කාරයන් විෂයයෙහි අනිත්‍යානුදර්ශී වූයේ වෙසෙයි. ඔහුගේ සිත්හි මරණසංඥාව මැනවින් ඵලඹ සිටියේ වෙයි. හේ ශ්‍රද්ධාබලය, භීර්‍යබලය, අපත්‍රපාබලය, වීරීබලය ප්‍රඥාබලය ද ද යි මේ පඤ්ච භෙදකෂ්‍යබලයන් ඇසුරු කොට වෙසෙයි. ඔහුට මේ ශ්‍රද්ධිඤ්ඤා ය, චිරියඤ්ඤා ය, සමාධිඤ්ඤා ය, ප්‍රඥාඤ්ඤා ය යන මේ පඤ්චෙසබ්බලයෝ මෘදු වූවානු පහළ වෙති. හේ මේ පඤ්චෙසබ්බලයන්ගේ මෘදු බැවින් ආසුචකෂය පිණිස ආනන්තරික මාගීසමාධියට ලැසි ව පැමිණේ. මහණෙනි, මේ දුකඛාපටිපද දුකඛාපටිපද යි කියනු ලැබේ.

කතමා ච භික්ඛවෙ දුකඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපසසී කායෙ චිතරති ආනාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤාදී සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤාදී සබ්බසංඛාරෙසු අනිච්චානුපසසී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනසස අජ්ඣතනං සුපට්ඨිතා හොති. සො ඉමානි පඤ්චෙසබ්බලානි උපනිස්සාය චිතරති: සද්ධාබලං හිරිබලං ඔතතප්පබලං චිරියබලං පඤ්ඤාබලං. තසසිමානි පඤ්චෙසබ්බලානි අධිමතනානි පානුභවනති: සද්ධිඤ්ඤා චිරියඤ්ඤා සතිඤ්ඤා සමාධිඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා. සො ඉමෙසං පඤ්චනනං ඉඤ්ඤානං අධිමතනතා බිප්පං ආනනතරියං පාපුණාති ආසවානං බයාය. අයං චූචචති භික්ඛවෙ දුකඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා.

මහණෙනි, දුකඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා නම් කචර? මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කයෙහි අශුභයන් නුවණින් දක්නාසුලු වූයේ අනරෙහි පිළිකුල් සංඥා ඇත්තේ, සච්චලොවිහි උකටලී සංඥා ඇත්තේ, සියලු සංස්කාරයන් විෂයයෙහි අනිත්‍යය නුවණින් බලනසුලු වූයේ වෙසෙයි. ඔහුගේ සිත්හි මරණසංඥාව මැනවින් ඵලඹ සිටියේ වෙයි. හේ ශ්‍රද්ධාබලය, භීර්‍යබලය, අපත්‍රපාබලය, වීරීබලය ප්‍රඥාබලය ද ද යි මේ පඤ්ච භෙදකෂ්‍යබලයන් ඇසුරු කොට වෙසෙයි. ඔහුට මේ ශ්‍රද්ධිඤ්ඤා ය, චිරියඤ්ඤා ය, සමාධිඤ්ඤා ය, ප්‍රඥාඤ්ඤා ය යන මේ පඤ්චෙසබ්බලයෝ අධිමානු වූවානු පහළ වෙති. හේ මේ පඤ්චෙසබ්බලයන්ගේ අධිමානුතායෙන් ආසුචකෂය පිණිස ආනන්තරික මාගීසමාධියට ශීඝ්‍ර ව පැමිණේ. මහණෙනි, මේ දුකඛාපටිපද බිප්පාභික්ඛාදා යි කියනු ලැබේ.

කතමා ච භික්ඛවෙ සුඛාපට්ඨද දුෂ්ඨාභික්ඛකද? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි විච්චච අකුසලෙහි ධමෙමහි සචිතකකං සචිචාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමං කඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. විතකකච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣකතතං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොද්දිභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං කඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. පීතියා ච විරාගා උපෙකඛකො ච විහරති සතො ච සමපජානො, සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙහි යං තං අරියා ආචිකඛනති උපෙකඛකො සතිමා සුඛචිභාරිති තතියං කඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. සුඛස්ස ච පහානා දුකඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙච සොමනස්ස-දෙමනස්සානං අත්ථගමා අදුකඛං අසුඛං උපෙකඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කඛානං උපසමපජ්ජ විහරති: සො ඉමානි පඤ්චෙසඛබලානි උපනිසසායවිහරති: සද්ධාබලං හිරිබලං ඔතතප්පබලං විරියබලං පඤ්ඤබලං. තසස්මානි පඤ්චෙජ්ජියානි මුද්දනි පාතුභවනති: සද්ධිජ්ජියං විරියජ්ජියං සතිජ්ජියං සමාධිජ්ජියං පඤ්ඤජ්ජියං. සො ඉමෙසං පඤ්චනනං ඉජ්ජියානං මුද්දනනා දුෂ්ඨං ආනන්තරියං පාපුණාති ආසවානං බයාය. අයං වුවච්චි භික්ඛවෙ සුඛාපට්ඨද දුෂ්ඨාභික්ඛකද.

මහණෙනි, සුඛාපට්ඨද දුෂ්ඨාභික්ඛකද නම් කවර? මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමින් වෙන් ව ම විතකී සහිත වූ විචාර සහිත වූ විචේකයෙන් උපන් පීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. විතකීවිචාරයන්ගේ ව්‍යපශමයෙන් ආධ්‍යාත්මයෙහි පැහැදීම ඇති සිතෙහි ඵකභව ඇති විතකී රහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් උපන් පීතිසුඛ ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. පීතියගේ ද විරාගයෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ ස්මෘතිමත් වූයේ සමස්ත ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙසෙයි. කයින් සුව ද විඳියි. 'උපේක්ෂා ඇතියේ ස්මෘතිමත් වූයේ සුඛචිභාරියෙකි'යි ආර්යයෝ යම් ඒ පුභුලකු පවසත් ද ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. සුඛයාගේ ප්‍රහාණයෙන් ද දුඃඛයාගේ ප්‍රහාණයෙන් ද කැල ම සොමිනස්-දෙමිනස් දෙක නැතිවී යාමෙන් අදුඃඛ වූ අසුඛ වූ උපේක්ෂාවිසින් කළ ස්මෘතිපාරිශුද්ධි ඇති චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. තේ මේ ශ්‍රද්ධාබලය, හීබලය, අපත්‍රපාබලය, වීර්යබලය ප්‍රඥාබලය ද යි මේ පඤ්ච ශෛක්ෂබලයන් ඇසුරු කොට වෙසෙයි. ඔහුට මේ ශ්‍රද්ධේජ්ජිය ය, විර්යේජ්ජිය ය, ස්මෘතීජ්ජිය ය, සමාධිජ්ජිය ය, ප්‍රඤ්ඤේජ්ජිය ය යන මේ පඤ්චේජ්ජියයෝ මෘදු වූවාහු පහළ වෙති. තේ මේ පඤ්චේජ්ජියයන්ගේ මෘදු බැවින් ආසුවක්ෂය පිණිස ආනන්තරික මාගීසමාධියට ලැසිව පැමිණේ. මහණෙනි, මේ සුඛාපට්ඨද දුෂ්ඨාභික්ඛකද යි කියනු ලැබේ.

කතමා ච භික්ඛවෙ සුඛාපට්ඨපද ඛිප්පාභික්ඛකද? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව ච කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමෙමහි සචිතකකං සච්චාරං විචෙකජං ජීතිසුඛං පඨමං කඛානං උපසමපජජ විහරති. විතකකච්චාරානං චූපසමා අජකධතතං සමපසාදනං චෙතසො එකොද්දිභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිජං ජීතිසුඛං දුතියං කඛානං උපසමපජජ විහරති. ජීතියා ච විරාගා උපෙකකකො ච විහරති සතො ච සමපජානො, සුඛකදව කායෙන පටිසංවෙදෙති යං තං අරියා ආචිකඛන්ති උපෙකකකො සතිමා සුඛචිතාරීති තතියං කඛානං උපසමපජජ විහරති. සුඛස්ස ච පහානා දුකඛස්ස ච පහානා පුඛෙච ච සොමනස්ස-දෙමනස්සානං අත්ථමා අදුකඛං අසුඛං උපෙකකාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කඛානං උපසමපජජ විහරති: සො ඉමානි පඤ්චෙසෙඛලානි උපනිසස්සායවිහරති: සද්ධාබලං හිරිබලං ඔහතප්පබලං විරියබලං පඤ්ඤබලං. තස්සිමානි පඤ්චෙජ්ජියානි අධිමතතානි පාතුභවන්ති: සද්ධිජ්ජියං විරියජ්ජියං සතිජ්ජියං සමාධිජ්ජියං පඤ්ඤජ්ජියං. සො ඉමෙසං පඤ්චනනං ඉජ්ජියානං අධිමතතා ඛිප්පං ආනන්තරියං පාපුණාති ආසවානං ඛයාය. අයං චූචචි භික්ඛවෙ සුඛාපට්ඨපද ඛිප්පාභික්ඛකද.

ඉමා බො භික්ඛවෙ චතසෙසා පට්ඨපදති.

මහණෙනි, සුඛාපට්ඨපද ඛිප්පාභික්ඛකද නම් කවර? මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමින් වෙන් ව ම විතකී සහිත වූ විචාර සහිත වූ විචේකයෙන් උපන් ජීති නා සුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. විතකීවිචාරයන්ගේ ව්‍යපශමයෙන් ආධ්‍යාත්මයෙහි පැහැදීම ඇති සිතෙහි එකඟච ඇති විතකී රහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් උපන් ජීතිසුඛ ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. ජීතියගේ ද විරාගයෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ ස්මෘතිමත් වූයේ සමස්ත ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙසෙයි. කයින් සුව ද විඳියි. ‘උපේක්ෂා ඇතියේ ස්මෘතිමත් වූයේ සුඛචිතාරියෙකි’යි ආර්යයෝ යම් ඒ පුභුලකු පවසන් ද ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. සුඛයාගේ ප්‍රභාණයෙන් ද කැල ම. සොමිනස්-දෙමිනස් දෙක නැතිවී යාමෙන් අදු:ඛ වූ අසුඛ වූ උපේක්ෂාවිසින් කළ ස්මෘතිපාරිශුද්ධි ඇති චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. හේ මේ ශ්‍රද්ධාබලය, හීබලය, අපත්‍රපාබලය, විරියබලය ප්‍රඥාබලය ද යි මේ පඤ්ච ශෙකෂබලයන් ඇසුරු කොට වෙසෙයි. ඔහුට මේ ශ්‍රද්ධේජ්ජිය ය, විරියේජ්ජිය ය, ස්මෘතීජ්ජිය ය, සමාධිජ්ජිය ය, ප්‍රඥේජ්ජිය ය යන මේ පඤ්චේජ්ජියයෝ අධිමාත්‍රව පහළ වෙති. හේ මේ පඤ්චේජ්ජියයන්ගේ අධිමාත්‍රතායෙන් ආසුවක්ෂය පිණිස ආනන්තරික මාගීසමාධියට ශීඝ්‍ර ව පැමිණේ. මහණෙනි, මේ සුඛාපට්ඨපද ඛිප්පාභික්ඛකද යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ සතර ප්‍රතිපදවෝ වෙති.